

Geleidebrief informatief

Naam voorstel 14017118	Brief GS van 18 november 2014 over Zeeuws Ganzenakkoord		
Betreft vergadering	Commissie REW van 16 januari 2015		
Te verzenden aan	SIS – commissie REW		
Verzenddatum	25 november 2014		
Commissiegriffier	Alma van Wallenburg	0118 - 631265	ac.v.wallenburg@zeeland.nl
Statenadviseur			
Inhoudelijk ambtenaar	René Steijn	0118- 631196	mja.steijn@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	C.M.M. Schönknecht-Vermeulen		

Inhoudelijk	
Aanleiding	Bereiken van Zeeuws akkoord over ganzenproblematiek. (Betreft commissietoezegging 98).
Bevoegdheid	GS
Wat stellen GS voor?	Kennisnemen van het bereikte Ganzenakkoord, doelen en uitgangspunten. Afdoening commissietoezegging 98.
Toelichting	Het Zeeuws Ganzenakkoord omschrijft de uitgangspunten voor het ganzen-beleid en – beheer in Zeeland. Doel van het Zeeuws akkoord is ganzenpopulaties in Zeeland duurzaam in stand te houden op een niveau waarbij een goed evenwicht wordt gevonden tussen de omvang van de van nature voorkomen populaties en de risico's die daarmee samenhangen. Het bereikte akkoord borduurt voort op het zgn. Ganzen7-akkoord van december 2012. De gemaakte afspraken worden nader ingevuld in het Faunabeheerplan Zeeland 2015-2020. Dierenbescherming en Vogelbescherming Nederland worden bij de totstandkoming van het Faunabeheerplan geconsulteerd.
Kosten en dekking	Uit provinciale budgetten van het Flora- en faunabeleid en Faunabeheereenheden.
Overige informatie	De Faunabeheereenheid werkt het Zeeuws akkoord uit; GS zullen het uitgewerkte akkoord t.z.t. aanbieden aan de commissie.

Provincie Zeeland

Gedeputeerde Staten

bericht op brief van: -
uw kenmerk: -
ons kenmerk: 14016811
afdeling: Water, Bodem en Natuur
bijlage(n): 1 Zeeuws Ganzenakkoord
behandeld door: M.J.A. Steijn
doorkiesnummer: 0118-631196
onderwerp: Zeeuws Ganzenakkoord

De voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland
p/a Statengriffie

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. SG	AMBT.
AFD. TERMIJN	P. Joasse
DATUM	18 NOV. 2014
DOC.NR.	
ZAAK NR.	
CLASS.	

verzonden:

18 NOV. 2014

Middelburg, 18 november 2014

Geachte voorzitter,

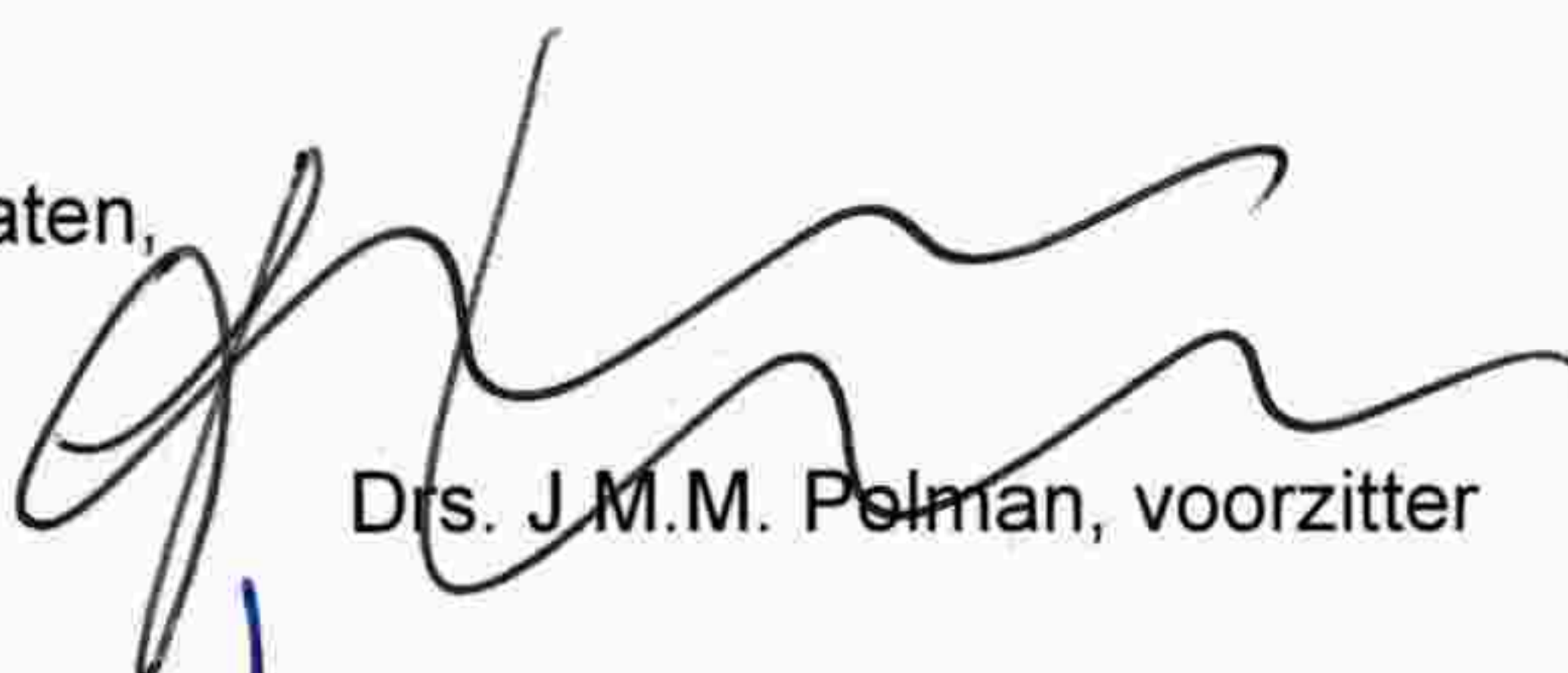
In de commissie REW van februari 2014 zijn vragen gesteld over het in december 2013 gesneuvelde Ganzenakkoord. De portefeuillehouder heeft u toen geantwoord dat er aan een Zeeuws Ganzenakkoord wordt gewerkt en dat u te zijner tijd zou worden geïnformeerd. In latere schriftelijke vragen is dit ook aan de orde geweest en in gelijke strekking geantwoord.

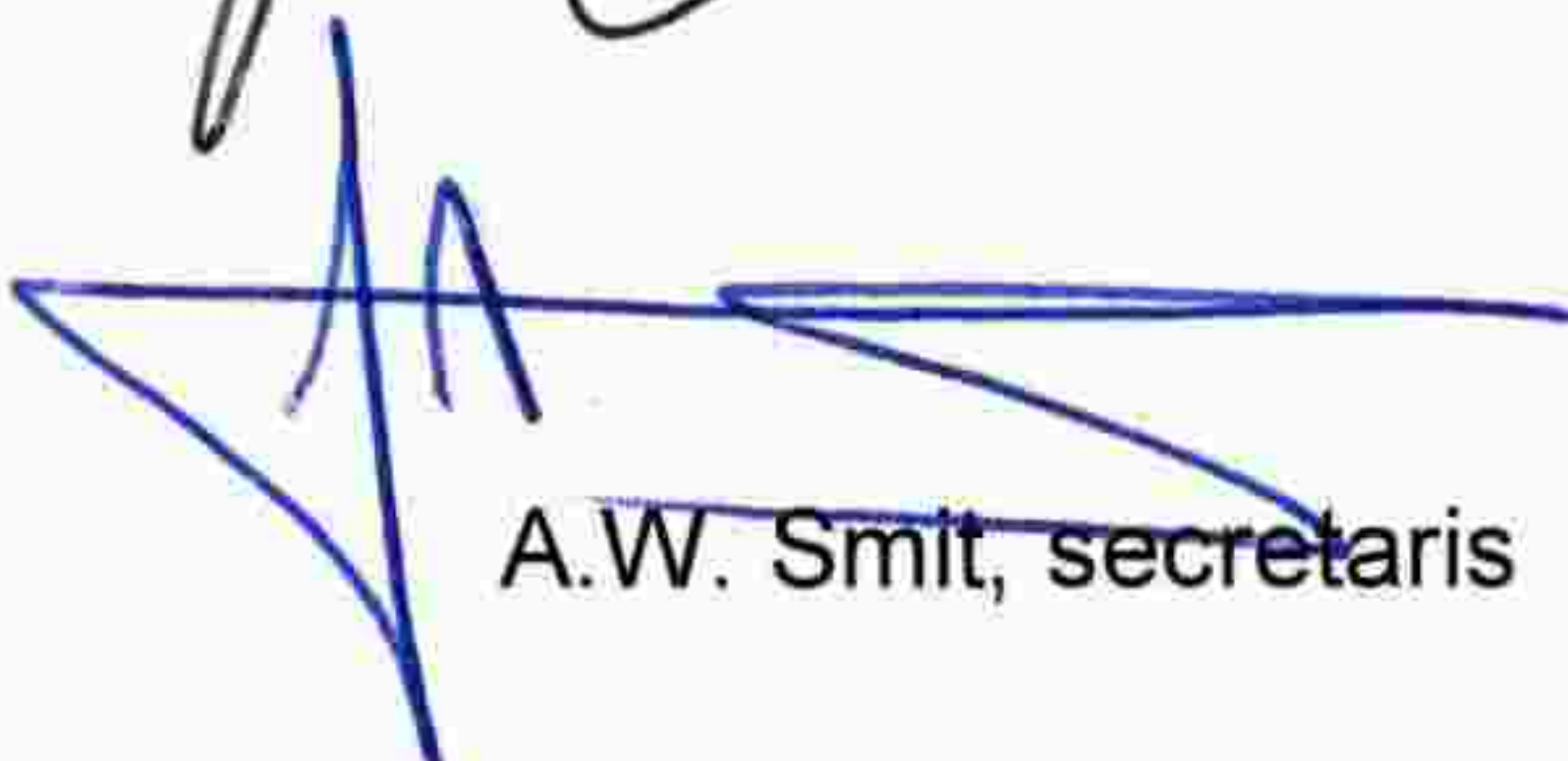
Wij zijn verheugd u mee te kunnen delen dat er ook in Zeeland met de betrokken partijen een akkoord over de ganzenproblematiek is bereikt. Het akkoord treft u als bijlage bij deze brief aan.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en beschouwen toezegging 98 (doorzetten gezamenlijke afspraken uit gesneuveld Ganzenakkoord) hiermee als afgerond.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Zeeuws Ganzenakkoord.

Uitgangspunten voor het ganzenbeleid en –beheer in Zeeland.

Op 6 december 2012 is tussen de provincies en 7 partijen die actief zijn in het buitengebied het zogenaamde Ganzen7-akkoord gesloten. De partijen zijn IPO/provincies en de 12 Landschappen, de Federatie Particulier Grondbezit (FPG), de Landbouw- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Natuurmonumenten, Stichting Agrarisch en Particulier Natuur- en Landschapsbeheer Nederland, Staatsbosbeheer en Vogel-bescherming Nederland. Op 3 december 2013 is het akkoord gesneuveld. Dit laat onverlet dat partijen in Zeeland de noodzaak zien om op provinciaal niveau, in de geest van dit akkoord een beleid en beheer voor ganzen uit te stippelen en op papier te zetten dat voortbordurt op genoemd akkoord.

De Zeeuwse partijen onderschrijven dat het voorkomen van ganzen in Nederland een gewenste natuurwaarde is. Aanwezigheid van ganzen wordt dan ook gezien als een succes in het natuurbeleid. Een duurzame instandhouding is bij veel ganzensoorten momenteel niet meer in gevaar.

De keerzijde van de aanwezigheid van grote aantallen ganzen wordt steeds beter merkbaar: een toenemende schade aan landbouwgewassen en aan de natuur.

Bij de formulering van het ganzenbeleid- en beheer wordt onderscheid gemaakt tussen de voorkomende soorten en te treffen maatregelen in de winter- (trekganzen) en de zomermaanden (standganzen).

Doelen en uitgangspunten

Het Zeeuws akkoord beoogt ganzenpopulaties in Zeeland duurzaam in stand te houden op een niveau, waarbij een goed evenwicht wordt gevonden tussen de omvang van de van nature voorkomende populaties en de risico's die daarmee samenhangen. Concreet betekent dit:

- in 5 jaar terugdringen van schade van standganzen tot het niveau van 2005 voor grauwe gans en het niveau van 2011 voor brandgans;
- het planmatig reduceren van de populatie(s) standganzen tot een acceptabel niveau, i.c. de aantallen behorende bij de schadeniveau 's van 2005 (Grauwe gans) en 2011 (brandgans);
- het planmatig reduceren van populaties Canadese ganzen en exoten tot het schade-niveau nul.

Hierdoor zal:

- op termijn de noodzaak tot populatiereductie voor beheer en schadebestrijding sterk verminderen; en
- worden voldaan aan de door Nederland aangegane internationale verplichtingen voor trekganzen en in Nederland aanwezige trekganzen.

Beleid voor trekganzen

Onder deze groep vallen: rietgans, kleine rietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans en rotgans.

(Winter)rust is essentieel voor de duurzame instandhouding van de trekganzenpopulatie. Daarbuiten is het bieden van rust en ruimte in het vroege voorjaar, de cruciale fase voorafgaand aan de terugtocht naar de broedgebieden, noodzakelijk. Door het bieden van deze rust voldoen provincies aan de Europeesrechtelijke verplichtingen voor bescherming van deze ganzensoorten.

- Rotgans, rietgans en kleine rietgans komen alleen als trekvogel voor in Zeeland. Gedurende hun gehele verblijf zijn zij beschermd. Aan verjaging ondersteunend afschot op deze soorten vindt niet plaats.
- Trekkende brandganzen hadden, gelet op de omvang van de noordwest Europese populatie, tot op heden eveneens een bijzondere positie in het beleid. Vooralsnog wordt hier geen verandering in aangebracht. Concreet betekent dit dat er in de periode van 1 november tot 1 mei geen aan verjaging ondersteunend afschot plaatsvindt.
- Voor kol- en grauwe gans geldt het volgende:
- In de winterperiode (1 november- 15 februari) is, behoudens verjaging met ondersteunend afschot ter bescherming van kwetsbare gewassen, geen afschot toegestaan en zijn verjagingsinspanningen niet verplicht voor het in aanmerking komen voor schadevergoeding. Onder kwetsbare gewassen worden alle te velde staande landbouwgewassen verstaan met uitzondering van overjarig grasland (ingezaaid vóór 1 augustus van het betreffende jaar), groenbemestingsgewassen en oogstresten.
- Exoten (nijlgans, Indische gans) mogen met alle wettelijk toegestane middelen worden bestreden. Hetzelfde geldt voor de Canadese gans. Inzet van het geweer is daarbij gewenst.
- De huidige foerageergebieden worden her begrensd en heten in het vervolg rustgebieden. Deze worden aangewezen door de provincie op basis van schadehistorie, aantalshistorie en/of relatie met Natura 2000-gebieden. Er zijn rustgebieden met een rustperiode van 1 november tot 1 april. De rustgebieden hebben tot doel trekganzen rust te bieden tot aan de trek naar de broedgebieden en schade te concentreren.
- Binnen de rustgebieden is het niet toegestaan trekganzen opzettelijk te verontrusten ter voorkoming van schade aan gewassen. Dit geldt ook op kwetsbare gewassen. Jacht, beheer en schadebestrijding (inclusief exotenbestrijding) is alleen toegestaan wanneer de trekganzen niet worden verontrust. Jacht zal daarom alleen plaatsvinden na 12.00 uur en met inachtneming van een afstand van 500 m tot foeragerende ganzen. Van 1 november tot 1 januari is het toegestaan om van tevoren gepland eenmalig één dag per jachtveld te jagen, van een half uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang. Dit onder de voorwaarde dat deze activiteit binnen het kader van de wildbeheereenheid wordt afgestemd tussen betrokkenen, zodat ook rekening wordt gehouden met de grootte van de gebieden en er niet overal tegelijkertijd gejaagd wordt en afdoende rekening wordt gehouden met de rustfunctie.

Beleid standganzen

Eén van de uitgangspunten van dit akkoord is het terugbrengen van de feitelijke (getaxeerde) schade, veroorzaakt door overzomerende standganzen, tot het schadeniveau van respectievelijk 2005 (grauwe gans) en 2011 (brandgans). Deze schadeomvang wordt in dit plan vertaald naar een streefwaarde voor de populatie-omvang, waarmee de uitvoering aan- en bijgestuurd wordt.

- Er worden alleen maatregelen uitgevoerd die worden voorgedragen door de lokale ganzenoverleggen of de faunabeheereenheid.
- Nadruk ligt op het reduceren van landbouwschade, waarbij verontrusting en schade aan overige natuurwaarden zoveel mogelijk voorkomen dient te worden bij de inzet van schade- en populatie-reducerende maatregelen.
- De start van populatiereductie van grauwe gans vangt aan op de begindatum van de zomerperiode (15 februari). Die van brandgans op 1 mei. Exoten (nijlgans, Indische gans), Canadese ganzen, soepganzen en hybriden mogen jaarrond bestreden worden

met de kanttekening dat de rust van trekganzen binnen rustgebieden tot 1 april gegarandeerd moet blijven.

- Bij het treffen van populatie beperkende maatregelen wordt geen principieel voorbehoud voor natuurgebieden gemaakt. Nadruk ligt op het reduceren van schade, waarbij verontrusting en schade aan overige natuurwaarden zoveel mogelijk voorkomen dient te worden bij de inzet van schade- en populatie reducerende maatregelen. Kwetsbare soorten dienen ontzien te worden, dit kan ook door te differentiëren in ruimte of tijdstip van ingrijpen. Alleen indien instandhoudingsdoelen van de Natura-2000 gebieden door de maatregelen geschaad worden wordt ingrijpen bij voorbaat uitgesloten. Maatregelen die in een bepaald gebied niet effectief zijn worden daar niet toegepast.

Begrenzing rustgebieden

- Aanwijzing van de rustgebieden vindt plaats op basis van schadehistorie, aantalshistorie en/of relatie met Natura 2000-gebieden. Er zijn rustgebieden met een rustperiode van 1 november tot 1 april. De rustgebieden hebben tot doel trekganzen rust te bieden tot aan de trek naar de broedgebieden en schade te concentreren.
- De concept begrenzing zoals die in het najaar van 2013 is voorgelegd dient daarbij als uitgangspunt. Kleine wijzigingen op basis van reacties vanuit het veld zijn daarbij nog mogelijk.
- Qua oppervlakte geldt de begrenzing uit 2005 als uitgangspunt. Dit betekent dat voor gebiedsbegrenzing een areaal van 7.200 ha¹ landbouwgrond beschikbaar is.
- Formele begrenzing vindt plaats op basis van de subsidieregeling.

Schaderegeling/financiering

- Bij schadetegemoetkomingen wordt aangesloten bij de schaderegelingen van het Faunafonds. Dit garandeert landelijke uniformiteit.
- Agrariërs binnen een rustgebied krijgen 100% van de getaxeerde schade vergoed, terugbetaling van het behandelbedrag van € 300 en een extra vergoeding van € 50 per ha. waarop schade is geleden.
- Buiten de rustgebieden geldt voor de winterperiode een schadevergoeding van 95% van de getaxeerde schade.
- Schade, veroorzaakt door zomerganzen in de zomerperiode, wordt uitgekeerd conform de door het Faunafonds gehanteerde beleidsregels.
- Activiteiten die voortvloeien uit het vangen van ganzen worden bekostigd uit de bestaande provinciale budgetten voor uitvoering van het Flora- en faunabeleid en Faunabeheereenheden.

Monitoring en evaluatie

- Aantalsontwikkelingen van de zomerganzen worden periodiek (één maal per 2 of drie jaar) in beeld gebracht. De overwinterende ganzen worden, als onderdeel van de landelijke watervogeltellingen, jaarlijks geteld. De Provincie geeft hiertoe opdracht.
- Reductiemaatregelen en afschot wordt jaarlijks door de FBE gerapporteerd.
- Ontwikkelingen in schadevolumes worden jaarlijks door het Faunafonds gerapporteerd.
- Deze afspraken worden uiterlijk na vijf jaar geëvalueerd of zoveel eerder bij gebleken behoefte.

¹ Op verzoek van de FBE is het areaal rustgebied uitgebreid met ca. 1.250 ha.

- Partijen moeten, nu door invoering van het behandelbedrag schades minder gemeld zullen worden, nog een methode overeenkomen voor het definiëren van het schade-niveau na 2014.

Deelnemende partijen

- De partijen treden bij het sluiten van het Zeeuws ganzenakkoord en bij de uitvoering daarvan vanuit een gezamenlijk perspectief naar buiten. Deelnemende partijen in het Ganzenakkoord Zeeland zijn de in de Faunabeheereenheid Zeeland participerende partijen.
- De afspraken uit dit akkoord worden nader ingevuld in het Faunabeheerplan Zeeland 2015-2020. Dit faunabeheerplan vormt de provinciale invulling van het gesneuvelde G7-akkoord in Zeeland.
- Bij de totstandkoming van het Faunabeheerplan worden Dierenbescherming en Vogelbescherming Nederland geconsulteerd.